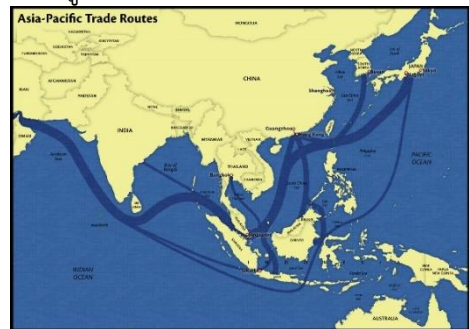

ประเด็น เศรษฐกิจ ฉบับที่ C37 23 กรกฎาคม 68 วิทยาลัยการทัพบก	
ประเด็น โครงสร้างของภูมิเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่	ฐานทัพกับภาษี: กลไกภูมิเศรษฐศาสตร์ใหม่ในยุทธศาสตร์ไทย-อาเซียนท่ามกลางการแข่งขันจีน-สหรัฐฯ
ประเด็นสำคัญ	- ฐานทัพและภูมิเศรษฐศาสตร์ (Goeconomics) - อาเซียนในฐานะสมรภูมิทางภูมิเศรษฐศาสตร์ - ฐานทัพในฐานะกลไกแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ - กรณีศึกษาเปรียบเทียบในอาเซียน - ยุทธศาสตร์ของประเทศไทย - ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เมื่อฐานทัพไม่ใช่เพียงเครื่องมือทางทหารอีกต่อไป ในโลกที่กำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างลึกซึ้ง ความมั่นคงและเศรษฐกิจได้ผสมผสานกันเป็นกลไกเดียวภายใต้กรอบแนวคิด "ภูมิเศรษฐศาสตร์" (Goeconomics) ซึ่งมีได้จำกัดอยู่เพียงการใช้กำลังทางทหารหรือการวางยุทธศาสตร์การค้าแบบเดิม หากแต่เป็นการบูรณาการเครื่องมือทางเศรษฐกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงภูมิรัฐศาสตร์และในทางกลับกัน ความร่วมมือด้านความมั่นคงก็สามารถกลายเป็นแต้มต่อในการเจรจาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อาทิ การลดภาษีนำเข้า สิทธิพิเศษทางการค้า การเข้าถึงเทคโนโลยี หรือการดึงดูดการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์

อาเซียน: ศูนย์กลางของการแข่งขันเชิงภูมิเศรษฐศาสตร์ ภูมิภาคอาเซียนมีความสำคัญในระดับโลกทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางของเส้นทางการค้าระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับแปซิฟิก เส้นทางสำคัญ ได้แก่ ช่องแคบมะละกา ซึ่งมีเรือสินค้าผ่านกว่า 60% ของปริมาณน้ำมันที่ขนส่งทางทะเลทั่วโลก ทะเลจีนใต้ ซึ่งอุดมไปด้วยทรัพยากรและเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญระหว่างเอเชียกับยุโรปและตะวันออกกลาง และอ่าวไทย-ทะเลอันดามัน ซึ่งเชื่อมโยงเส้นทางการค้าระหว่างจีน อินเดีย และตะวันออกกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จีนใช้กลไก Belt and Road Initiative (BRI) เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและแทรกซึมอิทธิพลทางเศรษฐกิจสู่อาเซียน ขณะที่สหรัฐอเมริกาดำเนินยุทธศาสตร์ Indo-Pacific Strategy เพื่อสร้างพันธมิตรในระดับทวีปและพหุภาคี โดยเน้นข้อตกลงด้านความมั่นคงที่โยงเข้ากับเงื่อนไขทางการค้า

ฐานทัพกับภาษี ในยุคของประธานาธิบดีทรัมป์ นโยบายภาษีศุลกากรตอบโต้ถูกใช้เป็นเครื่องมือกดดันประเทศคู่ค้าให้ร่วมมือด้านความมั่นคง ฐานทัพของสหรัฐฯ ที่ตั้งอยู่ในประเทศพันธมิตรไม่ได้มีความหมายเพียงเพื่อป้องกันภัยคุกคามอีกต่อไป แต่กลายเป็นสิ่งรับรองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ เช่น สิทธิพิเศษทางการค้า การสนับสนุนเทคโนโลยี หรือการเข้าร่วมในโครงการโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศที่ให้ความร่วมมือด้านยุทธศาสตร์ เช่น ฟิลิปปินส์ มักได้รับอัตราริชาตินำเข้าที่ต่ำ ในขณะที่ประเทศที่มีท่าที่เป็นกลาง เช่น ไทย หรือโน้มน้าวไปทางจีน เช่น กัมพูชา กลับถูกเก็บภาษีในระดับสูงขึ้น โดยไม่สามารถใช้ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์เป็นแต้มต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฟิลิปปินส์ เป็นพันธมิตรสนธิสัญญาของสหรัฐฯ และเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการควบคุมทะเลจีนใต้ ภายใต้ข้อตกลง Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA) ที่ลงนามเมื่อปี 2014 สหรัฐฯ ได้รับสิทธิใช้ฐานทัพ 9 แห่งบนเกาะลูซอนและพื้นที่ใกล้ทะเลจีนใต้ ซึ่งรวมถึงฐานอากาศ

Basa, ค่ายฝึก Fort Magsaysay และฐานเรือ Camilo Osias โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของกองทัพฟิลิปปินส์ และเพื่อรองรับการเคลื่อนไหวของกองกำลังสหรัฐฯ ในกรณีฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับ

ความขัดแย้งในช่องแคบไต้หวันและทะเลจีนใต้ ความร่วมมือนี้ได้รับแรงส่งอย่างชัดเจนภายหลังประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ขึ้นดำรงตำแหน่ง โดยพลิกจากท่าทีห่างเหินในยุคประธานาธิบดีดุแตร์เต กลับสู่แนวทางเสริมสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ผลที่ตามมาคือ ฟิลิปปินส์ไม่ได้รับผลกระทบจากนโยบายขึ้นภาษีของทรัมป์ในระดับรุนแรงเท่าประเทศอื่นในอาเซียน

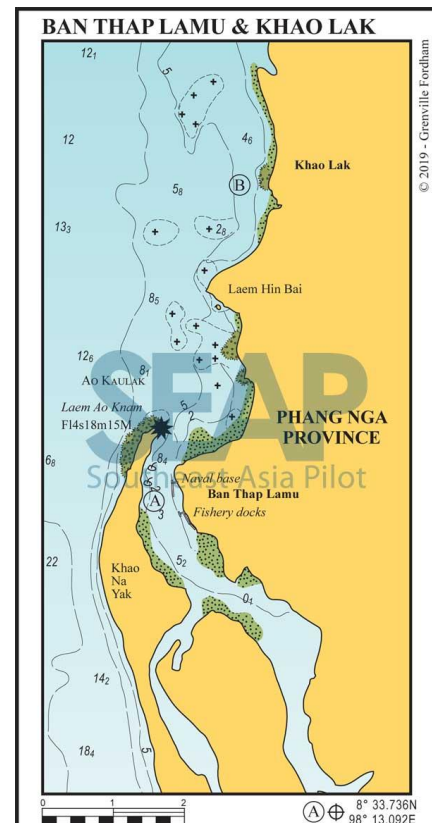
สิงคโปร์ แม้ไม่ใช่ประเทศเจ้าภาพฐานทัพถาวร แต่กลับมีบทบาทสูงในฐานะศูนย์กลางโลจิสติกส์ และการสนับสนุนทางทหารของสหรัฐฯ โดยเปิดให้ใช้ท่าเรือ Changi Naval Base สำหรับการซ่อมบำรุง เรือรบ และสนามบิน Paya Lebar สำหรับภารกิจทางอากาศและการลาดตระเวนทางทะเล การเอื้อพื้นที่แก่สหรัฐฯ โดยไม่ส่งสัญญาณการเลือกข้าง ทำให้สิงคโปร์สามารถรักษาความสัมพันธ์กับทั้งจีนและสหรัฐฯ ได้อย่างสมดุล

เวียดนาม ใช้ยุทธศาสตร์ “ถ่วงดุลแบบมีระยะห่าง” โดยไม่เปิดฐานทัพถาวรให้มหาอำนาจใด แต่ใช้ท่าเรือ Cam Ranh Bay เปิดให้เรือรบจากต่างประเทศเข้าใช้ในลักษณะ “ไม่ผูกพันถาวร” เพื่อดุลอำนาจจีนในทะเลจีนใต้โดยไม่ต้องเลือกข้าง เวียดนามยังคงเป็นหนึ่งในประเทศที่ถูกจับตามองจากสหรัฐฯ โดยเคยถูกเก็บภาษีนำเข้าสูงถึง 25–30% ในบางกลุ่มสินค้า แต่สามารถเจรจาเพื่อผ่อนปรนได้โดยใช้นโยบายที่รอบคอบ

กรณีประเทศไทย ในฐานะประเทศที่ได้รับสถานะ “พันธมิตรนอกนาโต้รายใหญ่” (Major Non-NATO Ally – MNNA) ของสหรัฐฯ และเป็นเจ้าภาพการฝึกร่วม “Cobra Gold” ซึ่งใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในเครือข่ายความมั่นคงระดับภูมิภาค แต่กระนั้นความร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐฯ กลับยังไม่ปรากฏเป็นยุทธศาสตร์แบบบูรณาการชัดเจนเทียบเท่ากับฟิลิปปินส์ ซึ่งมีทั้งข้อตกลงทางทหารแบบถาวรและการเปิดฐานทัพหลายแห่ง

ฐานทัพทับละมุ: จุดเปลี่ยนเชิงยุทธศาสตร์ พื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันของไทย โดยเฉพาะในจังหวัดพังงา กำลังได้รับความสนใจเชิงยุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะบริเวณ **ท่าเรือทับละมุ** ซึ่งมีลักษณะเป็นอ่าวธรรมชาติที่ลึกเพียงพอสำหรับรองรับเรือรบขนาดใหญ่ มีความพอดีทั้งด้านขนาด ไม่เล็กหรือกว้างเกินไป ปราศจากปัญหาคลื่นลมแรงในฤดูมรสุม และตั้งอยู่ไม่ไกลจากพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ เช่น เขาหลัก และภูเก็ต ทำให้เหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นท่าเรือยุทธศาสตร์ในรูปแบบผสมผสาน (dual-use port) ทั้งทางทหารและพลเรือน

นอกจากนี้ พื้นที่ทับละมุยังมีความสำคัญในเชิงประวัติศาสตร์การค้า เนื่องจากมีการค้นพบซากเรือโบราณและหลักฐานการค้าข้ามอ่าวเบงกอลอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงบทบาทของฝั่งอันดามันในฐานะจุดเชื่อมโยงระหว่างคาบสมุทรอินโดจีนกับมหาสมุทรอินเดียมาตั้งแต่อดีต

สิ่งที่ทำให้พื้นที่ฝั่งตะวันตกของไทยมีมูลค่าทางยุทธศาสตร์สูงขึ้น คือการที่ตั้งของพังงายูโกลกับ จุฑยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังถูกจับจองโดยมหาอำนาจ ได้แก่ **หมู่เกาะอันดามัน-นิโคบาร์** ฐานทัพเรือหลักของอินเดียที่สามารถควบคุมการเดินเรือในช่องแคบมะละกาและอ่าวเบงกอล **ท่าเรือฮัมบันโตตา (ศรีลังกา)** บริหารโดยจีนภายใต้โครงการ Belt and Road Initiative (BRI) **ท่าเรือจิตตะกอง (บังกลาเทศ)** มีข้อตกลงความร่วมมือกับจีน และ**ฐานทัพดิโอโกการ์เซีย (UK/US)** จุฑยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ และอังกฤษในมหาสมุทรอินเดีย เมื่อพิจารณาโดยรวม จึงกล่าวได้ว่า **ฝั่งตะวันตกของไทย คือ “พื้นที่ยุทธศาสตร์สุดท้าย” ของภูมิภาคนี้ที่ยังรักษาสถานะความเป็นกลาง** ไว้ได้อย่างมั่นคง หากใครสามารถสร้างอิทธิพลหรือเข้าถึงพื้นที่บริเวณนี้ได้ ย่อมสามารถมอนิเตอร์และควบคุมความเคลื่อนไหวทั้งภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกได้

รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม กล่าวในรายการ ในรายการ The Leader Insight ทาง Youtube ช่อง “BizSme” ว่า ฐานทัพทับละมุ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณที่เชื่อมอ่าวเบงกอลกับทะเลจีนใต้ ถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ระดับโลก หากลากวงกลมสองรัศมีจากมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก เส้นตัดของทุกเส้นจะบรรจบที่

ประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ชลบุรี-พังงา ซึ่งมีทั้งสนามบิน ฐานทัพเรือ ท่าเรือเชิงพาณิชย์ และแนวเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงภูมิภาค ประวัติศาสตร์ไทยก็ชี้ชัดถึงการใช้พื้นที่ดังกล่าวอย่างมียุทธศาสตร์ เช่น การตั้งราชธานีธนบุรีของพระเจ้าตากสิน การวางฐานทัพสตูล โดยรัชกาลที่ 6 และกรมหลวงชุมพร ไปจนถึงบทบาทของไทยใน สงครามเวียดนามผ่านสนามบินอู่ตะเภา เป็นต้น

บทเรียนที่ต้องจำ ฐานทัพไทยเคยถูกใช้โดยสหรัฐฯ โดยไม่แจ้งล่วงหน้าในกรณี Mayaguez Incident ซึ่งกลายเป็นบทเรียนเรื่องการละเมิดอธิปไตย ประเทศไทยเคยเผชิญกับปัญหาอธิปไตยมาแล้ว จากกรณีเรือ **Mayaguez Incident** ในสงครามอินโดจีนครั้งที่ 3 ซึ่ง สหรัฐฯ ใช้สนามบินอู่ตะเภาเพื่อส่งทหารเข้าไปช่วยตัวประกันโดยไม่ แจ้งรัฐบาลไทย นอกจากนี้ยังมีกรณี NASA ขอใช้สนามบินตรวจอากาศ แต่กลายเป็นภารกิจสอดแนมผ่านเครื่องบิน U2 เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้ ไทยไม่ไว้วางใจฐานทัพต่างชาติ แม้จะแลกกับผลประโยชน์ทางการค้า เพราะการมีฐานทัพของชาติหนึ่ง อาจนำไปสู่การเรียกร้องของชาติอื่นๆ และทำให้ไทยกลายเป็น “สนามแข่งขันของมหาอำนาจ” ดังเช่นกรณี ในทะเลแดงและแอฟริกาตะวันออกเฉียงเหนือ แม้รัฐบาลไทยปฏิเสธ ข่าวลือเรื่องการเปิดฐานให้กองเรือที่ 7 ของสหรัฐฯ แต่การที่ข่าวนี้ได้รับความสนใจจากสื่อและ นักวิเคราะห์สะท้อนว่า “ฐานทัพ” กลายเป็นเครื่องต่อรองเชิงภูมิเศรษฐศาสตร์ที่ทรงพลังในยุคใหม่

การใช้พื้นที่ฐานทัพทับละมุ เป็นเครื่องต่อรองในเวทีระหว่างประเทศนั้น แม้จะเปิดโอกาสให้ไทย ยกระดับอำนาจต่อรองเชิงภูมิเศรษฐศาสตร์ แต่ในทางกลับกันก็แฝงความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์หลายประการ ซึ่งควรพิจารณาอย่างรอบด้าน ดังนี้

1. **เสี่ยงต่อการถูกมองว่า “เลือกข้าง”** แม้ไทยจะยึดนโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด แต่การเปิดพื้นที่ ให้กองทัพอากาศต่างชาติเข้ามาใช้บ่อยครั้ง เช่น การซ่อมบำรุงหรือฝึกซ้อม อาจทำให้ถูกคู่แข่งของชาตินั้น เช่น จีน มองว่าไทยเอนเอียง ซึ่งอาจนำไปสู่การตอบโต้ทั้งทางเศรษฐกิจและการทูต

2. **เสี่ยงกลายเป็น “สมรภูมิแทน”** หากไทยอนุญาตให้ใช้ฐานทัพในภารกิจทางทหารใกล้พื้นที่ ขัดแย้ง เช่น ช่องแคบมะละกา อาจกลายเป็นเป้าหมายตอบโต้จากฝ่ายตรงข้ามได้โดยไม่ตั้งใจ ดังเช่นกรณี ฟิลิปปินส์หรือศรีลังกาในอดีต

3. เสี่ยงสูญเสียความไว้วางใจจากเพื่อนบ้านอาเซียน อาเซียนยึดหลักฉันทามติและไม่แทรกแซง หากไทยเปิดพื้นที่ให้ข้าวนาจอเข้ามาปฏิบัติการใกล้ชายแดนประเทศอื่น โดยไม่แจ้งล่วงหน้า อาจบั่นทอนความเชื่อมั่นของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย หรือเวียดนาม

4. เปราะบางต่อการเมืองภายในประเทศ หากข้อตกลงฐานทัพเกิดจากรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง แต่ไม่มีการรับรองจากรัฐบาลถัดไป จะสร้างภาพลักษณ์ว่าไทยขาดความต่อเนื่องเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของพันธมิตรระยะยาว

5. แรงต้านจากสังคมภายใน ข้อตกลงด้านความมั่นคงที่ขาดความโปร่งใส มักถูกสังคมไทยตั้งคำถามเรื่องอธิปไตย หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลหรือรับฟังประชาชนอย่างทั่วถึง เช่น กรณีข่าวลือเรื่องการเปิดฐานทัพทับละมูให้กองเรือสหรัฐฯ แม้รัฐจะปฏิเสธ แต่ก็จุดกระแสสังคมให้ถกเถียงอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล

ยุทธศาสตร์ที่ไทยควรเลือก รศ.ดร.ปิศา วิเคราะห์ว่า ในเวทีภูมิรัฐศาสตร์ที่มหาอำนาจโลกอย่างจีนและสหรัฐฯ กำลังขับเคี่ยวแย่งชิงอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยในฐานะ “มหาภูมิรัฐศาสตร์” จำเป็นต้องเลือกยุทธศาสตร์ที่ไม่เพียงเอื้อผลประโยชน์ระยะสั้น แต่ต้องรักษาความยืดหยุ่นในการดำรงอำนาจต่อรองระยะยาว ซึ่งนำมาสู่หลักการสำคัญคือ “การรักษาสมดุล” และ “การใช้พื้นที่อย่างมียุทธศาสตร์” เพื่อไม่ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

1. รักษาสมดุลระหว่างจีนกับสหรัฐฯ โดยไม่เลือกข้างอย่างชัดเจน ประเทศไทยต้องคงไว้ซึ่ง “ความเป็นกลางเชิงยุทธศาสตร์” หรือ “strategic equidistance” โดยไม่ประกาศจุดยืนที่เอนเอียงไปยังข้าวนาจอใดข้างหนึ่ง เช่น ไม่รวมในข้อตกลงทางทหารแบบผูกพันถาวรกับฝ่ายใด แต่ให้ความร่วมมือแบบเท่าเทียมในระดับที่เหมาะสมกับทั้งสองฝ่าย กับ สหรัฐฯ ไทยสามารถดำรงความสัมพันธ์ในฐานะพันธมิตรนอกนาโต้ (MNNA) ร่วมฝึกซ้อมทางทหาร เช่น Cobra Gold และเปิดรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทหารในรูปแบบไม่ผูกพัน กับ จีน ไทยสามารถร่วมมือในโครงการเชิงเศรษฐกิจ เช่น One Belt One Road, ความร่วมมือด้านรถไฟความเร็วสูง หรือการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ความสมดุลนี้ต้องไม่ใช่การ “เล่นสองหน้า” แต่เป็นการสร้างกลไก ถ่วงดุลเชิงสร้างสรรค์ (constructive balancing) เพื่อรักษาอธิปไตยและเสถียรภาพของประเทศ

2. ใช้พื้นที่ยุทธศาสตร์อย่างมียุทธศาสตร์ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของไทย เช่น ฐานทัพเรือทับละมู, โครงการแลนด์บริดจ์, สนามบินอู่ตะเภา, และ EEC ถือเป็น “ทรัพยากรทางภูมิรัฐศาสตร์” ที่มีมูลค่าทางอำนาจมากกว่ามูลค่าทางเศรษฐกิจ การใช้พื้นที่เหล่านี้ไม่ควร “มอบสิทธิการใช้งานอย่างถาวร” แก่ชาติใดชาติหนึ่ง แต่ควรใช้ในลักษณะ การเข้าถึงหมุนเวียน (rotational access) เช่น การเปิดให้กองทัพอากาศใช้สนามบินหรือท่าเรือในช่วงเวลาจำกัด เพื่อฝึกซ้อมหรือภารกิจเฉพาะ การใช้แบบไม่ผูกพันถาวร (non-binding access) โดยไทยยังคงมีสิทธิเปลี่ยนแปลง ยกเลิก หรือปรับเงื่อนไขการใช้งานได้ตลอดเวลา และควบคุมโดยรัฐไทยทุกกรณี เพื่อป้องกันการสูญเสียอธิปไตยเชิงปฏิบัติ และปิดช่องให้เกิดข้อครหาเรื่องการยกพื้นที่อธิปไตยให้ต่างชาติ การใช้พื้นที่ยุทธศาสตร์ในลักษณะนี้จะช่วยให้ไทยยังคงมี “ไพ่ในมือ” ใช้เจรจาในอนาคตได้ ไม่กลายเป็นพันธมิตรที่หมดอำนาจต่อรอง

3. ประเทศไทยควรเลือกเดินบนเส้นทางของ “การทูตไผ่ลู่ลม” หรือ Strategic Hedging อย่างมีศักดิ์ศรีและมีหลักการ ซึ่ง รศ.ดร.ปิศา ชี้ว่าไทยคือ “Master” ของแนวทางนี้ มาตั้งแต่ยุคสงครามเย็น โดยใช้ท่าทีที่ยืดหยุ่นแต่มั่นคง เช่น ควบคู่การซ้อมรบ “Cobra Gold” กับสหรัฐฯ กับ การฝึกและปฏิบัติการร่วมกับจีนและอินเดียตลอดทั้งปี แสดงถึง

ความสามารถในการรักษาสมดุลที่เป็นจริง ไม่ใช่เพียงในวาทกรรม ทั้งยังสามารถเจรจากับสหรัฐฯ ด้วยความมั่นใจ โดยเน้นความสัมพันธ์อันยาวนานในฐานะพันธมิตรที่เก่าแก่ที่สุดในเอเชีย และย้ำว่าการมีสถานกงสุลในเชียงใหม่หรือความร่วมมือที่มีอยู่แล้วนั้น “เพียงพอ” โดยไม่จำเป็นต้องแลกอธิปไตยด้วยการเปิดพื้นที่ยุทธศาสตร์เพิ่มเติม

4. เสร็จจากแบบมีแต้มต่อ: ต่อรองความมั่นคงเพื่อผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ หากมีความจำเป็นที่ไทยต้องให้สิทธิการใช้งานพื้นที่หรือความร่วมมือด้านความมั่นคง ไทยควรตั้งเงื่อนไขชัดเจน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง โดยไม่ยอมให้ “อำนาจทางทหาร” เข้ามาโดยปราศจากผลตอบแทนที่คุ้มค่า ตัวอย่างข้อเสนอที่ไทยสามารถใช้ได้ในการต่อรอง ได้แก่ การลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าไทยในตลาดสหรัฐฯ เช่น ผลไม้แช่แข็ง อาหารทะเล ชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งเป็นสินค้าหลักที่เคยถูกขึ้นภาษีในปี 2025 การถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เทคโนโลยี 5G ป้องกันภัยทางอากาศ เทคโนโลยี AI สำหรับความมั่นคงดิจิทัล หรือโครงการพัฒนาฐานทัพเรือร่วมแบบอัจฉริยะ และการสนับสนุนในเวทีระหว่างประเทศ เช่น การหนุนไทยเข้าสู่ FTA กับกลุ่ม CPTPP หรือการโหวตสนับสนุนในประเด็นที่ไทยมีผลประโยชน์ในเวที WTO, UN หรือ IMF โดยทุกข้อตกลงต้องดำเนินภายใต้หลัก “ตรวจสอบได้ โปร่งใส และมีฉันทามติจากสาธารณะ” เพื่อให้ข้อตกลงเหล่านั้นได้รับความชอบธรรมในระยะยาว

ประเทศไทยควรดำเนินนโยบายที่ตั้งอยู่บนฐานของ “สมดุลเชิงยุทธศาสตร์” โดยไม่ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ขณะเดียวกันต้องใช้ประโยชน์จากตำแหน่งทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างชาญฉลาด เพื่อแปลงความได้เปรียบเชิงพื้นที่ให้เป็นเครื่องมือเชิงเศรษฐกิจและความมั่นคง ที่ไม่ผูกมัดอธิปไตยของตนมากเกินไป การดำรงอยู่ในฐานะ “หมากที่ยังเดินได้” จึงสำคัญกว่าการเป็น “หมากที่ได้ผลประโยชน์ชั่วคราว” เพราะในโลกภูมิเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ศิลปะแห่งความยืดหยุ่นและสมดุลคือหัวใจของอธิปไตยสมัยใหม่

ดังที่ รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม กล่าวไว้ว่า “ประเทศไทยไม่ควรแลกเปลี่ยนความมั่นคงของชาติกับดีลการค้าในระยะสั้น เพราะเมื่ออธิปไตยถูกทำลาย ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจก็ย่อมไร้ความหมายในระยะยาว”

พ.อ.หญิง นवलสมร จรวงษ์

อจ.ทก.วทบ.

แหล่งอ้างอิง

1. ปิติ ศรีแสงนาม. (2024,กรกฎาคม 22). *อย่าเอาความมั่นคงประเทศไปแลกดีลการค้า* | รศ.ดร. ปิติ ศรีแสงนาม | THE STATES TIMES [วิดีโอ]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=bftnuo8bD0U>
2. TNN Thailand. (2024, July 9). "ดีลท่บละมู" กับ "ภาษีทรัมป์": ไทยได้อะไร เสียอะไร?. TNN Online. <https://www.tnnthailand.com/tnnexclusive/205387>
3. Thai PBS. (2024, July 10). *มุมมองใหม่การทูตฐานทัพ: ดีลท่บละมู สะท้อนสมดุลไทย-สหรัฐฯ-จีน*. รายการ "มองการเมือง". <http://www.thaipbs.or.th/program/PoliticalView/episodes/109343>